

مقدمه برنامه عملیاتی حوزه معاونت آموزشی دانشگاه فنی و حرفه ای

جهان در حال حاضر به تعبیر «پیتر دراگر» دنیای تحولات و تغییرات مداوم است. هرچه سرعت تغییرات بیشتر و محتوای آن پیچیده‌تر باشد، امکان مدیریت برای استفاده بهتر کاهش یافته و ضرورت تدوین چشم انداز و برنامه های بلندمدت و میان مدت افزایش می‌یابد. امروزه در تمامی کشورهای جهان کیفیت آموزش عالی و نظام علمی به مساله راهبردی برای بقاء، توسعه و حاکمیت سرزمینی ملت‌ها مبدل شده است و بدون آموزش عالی با کیفیت و یک نظام علمی منسجم امکان اداره خوب کشور فراهم نمی‌آید. حفظ، تداوم و بهبود مستمر کیفیت آموزش های دانشگاهی نیز مستلزم برنامه ریزی مدبرانه است. برنامه عملیاتی تدوین یک نقشه و برنامه ریزی دقیق است که اقدامات لازم برای رسیدن به هدف را به صورت کامل و جامع به صورت کمی و قابل اندازه گیری ترسیم نماید. تولید یک طرح عملیاتی معمولاً به صورت گام به گام ترسیم شده و گروه یا فرد را برای رسیدن به هدف غایی هدایت می نماید.

برنامه ریزی عملیاتی با تاکید بر کارایی، بازدهی و منافع سازمان، در سطوح میانی و پایه انجام می‌گیرد. برنامه عملیاتی با ترسیم "چگونگی رسیدن به هدف" بخشی از برنامه ریزی استراتژیک بوده و شامل اقدامات تفصیلی تر برای رسیدن به اهداف است. این برنامه جزئیات روشها، یا استراتژی‌هایی را که برای انجام اهداف آرمانی و ماموریت‌های یک سازمان و برنامه‌های آن مورد استفاده قرار می‌گیرد را به دقت تشریح می‌کند.

اهداف و مزایای برنامه ریزی عملیاتی :

- آمادگی برای فعالیت های سال بعد
- برنامه ریزی تیمی
- ایجاد اعتماد، تعهد و نظم سازمانی
- رسیدن به نتایج کوتاه مدت عملی
- به فعلیت در آوردن برنامه استراتژیک سازمان
- تضمین حرکت رو به جلو قسمتهای مختلف
- وحدت رویه (کاهش تعدد تصمیمات مدیریتی)

ساختار برنامه عملیاتی :

- ۱- ارزیابی وضعیت موجود
- ۲- تعیین هدف کلی و اهداف اختصاصی
- ۳- پیشنهاد استراتژی مختلف
- ۴- پیش بینی فعالیتها
- ۵- برآورد بودجه
- ۶- اعتبار سنجی برنامه
- ۷- تصویب نهایی برنامه در مراجع ذیربط
- ۸- اجرای برنامه
- ۹- پایش و ارزیابی اجرا
- ۱۰- تحلیل نهایی آسیبهای برنامه جهت سالهای آتی

برای برنامه ریزی عملیاتی پس از شناسایی نیازمندیها و محدودیتها، نخست باید اهداف و وظایف اعضای تیم مشخص گردد، سپس اعضا باید در روند برنامه ریزی مشارکت داده شده و گزینه های مطرح شده را تجزیه و تحلیل نمایند، هرگونه ابهام زدایی در اجرای طرح های عملیاتی از مهمترین مباحث در اینگونه طرح ها به شمار می رود و در نهایت پرداختن به جزئیات و کلیات این برنامه می تواند اطمینانی را برای رسیدن به موفقیت تضمین نماید.

ایجاد و شرح کارهای برنامه ریزی شده می تواند تا حد قابل توجهی از اتلاف هزینه و زمان بکاهد و انگیزه های سازمانی را برای رسیدن به هدف تقویت نماید.

برای بهره مندی از برنامه های عملیاتی باید مدیریت ریسک را نیز فعال نموده و تمامی فرصت ها و تهدیدها را باز شناسایی نمود ارزیابی این عناصر موجب بهبود کارایی و شناسایی شاخص های مثبت و منفی در کار خواهد شد.

برای ارائه یک طرح عملیاتی نیاز به شناخت، تعریف و ارائه موارد زیر است:

- ۱- یک نفر باید مسئول و پاسخگوی طرح عملیاتی نوشته شده باشد و اقدامات مناسب را برای اجرای آن تنظیم نماید.
- ۲- مراحل عملیاتی باید خالی از ابهام بوده و به روشنی بیانگر ایده ها و افکار موجود باشد.
- ۳- هر قسمت از برنامه باید یک فرد مسئول داشته باشد.
- ۴- برای تعریف مأموریت سازمان و اجرای برنامه یک نفر پشتیبان لازم است.

۵ - آگاه نگاه داشتن افراد سازمانی و ایجاد حلقه های ارتباطی مناسب بسیار مهم و ضروری است این امر باعث انجام اقدامات هماهنگ خواهد شد.

۶ - هر مرحله از طرح بایست معیاری برای تعیین بودجه داشته باشد

۷ - تاریخ گام به گام اجرای برنامه عملیاتی برای رسیدن به نقطه هدف مورد نیاز است.

۸ - تاریخ تکمیل پروژه باید به روشنی ذکر گردد.

معاونت آموزشی دانشگاه فنی و حرفه ای بر اساس این مهم، با همفکری همکاران و با روش بارش فکری، اقدام به طراحی و تدوین برنامه ریزی عملیاتی حوزه های شش گانه (به شرح پیوست) برای حداقل یک سال آینده نموده است. بدیهی است سالهای بعد نیز همین برنامه ها با توجه به ارزیابی های انجام شده و نیاز آتی سازمان اصلاح و به روز خواهد شد و مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

در این مرحله شورای مدیران حوزه ی ستادی معاونت آموزشی تصمیم گرفته است جهت تضمین مشارکت آحاد ارجمند حوزه صف (مراکز و واحدهای سراسر کشور)، در فرایند اعتبارسنجی و اجرای برنامه، با یک فرصت حداکثر ده روزه نظر اکثریت ذینفعان و ذیربطان حوزه ی ستاد و صف را دریافت نماید . امید است با بهره مندی از آموزه های اسلام و مدیریت مشارکتی در انجام وظایف خود کوشا بوده و رسالت خود را در خدمت به جوانان این مرز و بوم ایفا نماییم .